
377

Besluit van 3 juli 1990, houdende wijziging van het Besluit l.b.o./l.a.v.o. en het Eindexamenbesluit v.w.o.- h.a.v.o.- m.a.v.o.-l.b.o.

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, mede namens Onze Minister van Landbouw en Visserij, van 18 maart 1988, nr. 88002571/3452B/3453B, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 23 en 29 van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552);

Gehoord de Onderwijsraad (advies van 24 december 1987, nr. OR 2B/1164 S);

De Raad van State gehoord (advies van 22 augustus 1988, nr. W05.88.0135);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van 26 juni 1990, nr. 90029789/3453B, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit l.b.o./l.a.v.o. (Stb. 1973, 167)¹ wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1 wordt voor de begripsomschrijving van Onze minister ingevoegd:

«de wet»: de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552);

B

In artikel 14 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De aanduiding «1» voor het eerste lid vervalt.
2. Het tweede lid vervalt.

C

De aanduiding van paragraaf 1 a van hoofdstuk III wordt gewijzigd in: stages.

D

De paragrafen 2 tot en met 6 van hoofdstuk III worden vervangen door vier artikelen, luidende:

Artikel 21

1. In alle leerjaren van een school voor lager beroepsonderwijs te zamen volgen de leerlingen in de vakken, vermeld in de hiernavolgende tabel, wekelijks ten minste het daarbij aangegeven aantal lessen:

Nederlandse taal	12
Maatschappijleer	2
Lichamelijke oefening	11
De voorgeschreven op het beroep gerichte vakken	24

In afwijking van het in de bovenstaande volzin bepaalde geldt voor leerlingen die individueel lager beroepsonderwijs volgen voor Nederlandse taal het getal 10.

2. De op het beroep gerichte vakken, bedoeld in het eerste lid, zijn de vakken, genoemd in de artikelen 23 tot en met 28 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-l.b.o.

3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid, volgen de leerlingen van de scholen voor lager landbouwonderwijs in alle leerjaren te zamen in de vakken, vermeld in de hiernavolgende tabel, wekelijks ten minste het daarbij aangegeven aantal lessen:

Natuurkunde	}	13
Scheikunde		
Biologie		
Kennis der natuur		

4. In het vierde leerjaar kunnen de lessen in op het beroep gerichte vakken worden besteed aan stage.

Artikel 22

Aan een school voor lager huishoud- en nijverheidsonderwijs kan een afdeling voor individueel huishoud- en nijverheidsonderwijs verbonden zijn.

Artikel 23

1. Aan een school voor lager landbouwonderwijs kunnen verbonden zijn:

- a. een afdeling land- en tuinbouw;
- b. een afdeling bosbouw;
- c. een afdeling landbouwtechnologie.

2. Aan een school voor lager landbouwonderwijs kan een afdeling voor individueel landbouwonderwijs verbonden zijn.

Artikel 24

1. Aan een school voor lager technisch onderwijs kunnen de volgende afdelingen verbonden zijn:

- a. bouwtechniek, consumptieve techniek, elektrotechniek, grafische techniek, installatietechniek, mechanische techniek en motorvoertuigen-techniek;

b. afdelingen, aangewezen ingevolge artikel 24, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. Aan een school voor lager technisch onderwijs kunnen afdelingen voor individueel technisch onderwijs verbonden zijn voor bouwtechniek, consumptieve techniek of mechanische techniek, zomede afdelingen van individueel technisch onderwijs, aangewezen ingevolge artikel 24, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs. Deze afdelingen kunnen eveneens verbonden zijn aan een school voor individueel technisch onderwijs.

ARTIKEL II

Het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-l.b.o. (Stb. 1989, 327)² wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 7, vijfde lid, komt te luiden:

5. In afwijking van het bepaalde in het derde lid kan Onze minister besluiten voor een of meer op het beroep gerichte vakken in het l.b.o. geen examenprogramma vast te stellen. In dat geval kan het bevoegd gezag voor het betreffende eindexamenvak onderscheidenlijk de betreffende eindexamenvakken een of meer examenprogramma's vaststellen, aangeduid met de letters A, B of C, met dien verstande dat voor de praktijk technische vakken en de vakken genoemd in artikel 28, onderdeel b, ook een examenprogramma kan worden vastgesteld dat niet met een letter wordt aangeduid.

B

In artikel 10 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het opschrift komt te luiden:

Eindexamenvakken scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. en l.b.o.

2. Na onderdeel c wordt onder vervanging van de punt aan het einde van het onderdeel in een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. voor een school voor l.b.o., met uitzondering van de afdelingen aangewezen ingevolge artikel 24, derde lid, van de wet:

1°. de algemene eindexamenvakken:

Nederlandse taal, moderne talen, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, kennis der natuur, muziek, tekenen, handvaardigheid,

2°. de op het beroep gerichte eindexamenvakken:

bedrijfseconomie, bedrijfsadministratie, praktijk technische vakken, theorie technische vakken, vaktekenen technische vakken, huishoudkunde, gezondheidskunde, textiele werkvormen, praktijk textiel, theorie textiel, uiterlijke verzorging, verkooppraktijk, verkoopbevordering, warenkennis, etaleren, reclametekenen, machineschrijven, maatschappelijke en beroepsvorming, kantoorpraktijk, dierenhouderij, akkerbouw, bloembinden, aanleg en onderhoud, bloemeteelt, groenteteelt, fruitteelt, boomteelt, bloembollenteelt, een keuze uit de studierichtingen van de verbrede vakrichting, levensmiddelentechnologie, bosbouw.

3. Onder nummering van de bestaande tekst tot eerste lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Naast de in het eerste lid, onderdeel d.2°, genoemde op het beroep gerichte eindexamenvakken is voor de scholen voor lager landbouwonderwijs het vak techniek eveneens een op het beroep gericht eindexamenvak.

De artikelen 23 tot en met 29 worden vervangen door:

Artikel 23. Eindexamen bouwtechniek, elektrotechniek, motorvoertuigetechniek, installatietechniek, mechanische techniek en grafische techniek

Het eindexamenvak van de afdeling bouwtechniek, de afdeling elektrotechniek, de afdeling motorvoertuigetechniek, de afdeling installatietechniek, de afdeling mechanische techniek en de afdeling grafische techniek in het lager technisch onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. praktijk technische vakken,
- c. theorie technische vakken of vaktekenen technische vakken,
- d. één van de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 24. Eindexamen consumptieve techniek

Het eindexamen van de afdeling consumptieve techniek in het lager technisch onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. praktijk technische vakken, met inbegrip van vaktekenen technische vakken,
- c. theorie technische vakken,
- d. één van de vakken bedrijfsadministratie, natuurkunde, scheikunde, biologie, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 25. Eindexamen verzorging

Het eindexamen verzorging in het lager huishoud- en nijverheids- onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. huishoudkunde,
- c. gezondheidskunde,
- d. één van de vakken natuurkunde, scheikunde, biologie, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 25a. Eindexamen uiterlijke verzorging

Het eindexamen uiterlijke verzorging in het lager huishoud- en nijverheids- onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. uiterlijke verzorging,
- c. gezondheidskunde,
- d. één van de vakken natuurkunde, scheikunde, biologie, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 25b. Eindexamen mode en kleding

Het eindexamen mode en kleding in het lager huishoud- en nijverheids- onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,

- b. textiele werkvormen alsmede verkooppraktijk, dan wel praktijk textiel alsmede theorie textiel,
- c. een moderne taal, en
- d. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 26. Eindexamen verkoop

Het eindexamen verkoop in het lager huishoud- en nijverheidsonderwijs en het lager economisch en administratief onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. bedrijfseconomie,
- c. verkooppraktijk,
- d. een moderne taal, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 26a. Eindexamen administratie

Het eindexamen administratie in het lager huishoud- en nijverheidsonderwijs en het lager economisch en administratief onderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. bedrijfsadministratie,
- c. kantoorpraktijk,
- d. een moderne taal,
- e. machineschrijven, en
- f. één nog niet gekozen vak, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 27. Eindexamen commercie

Het eindexamen commercie in het lager middenstandsonderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. bedrijfseconomie,
- c. warenkennis,
- d. een moderne taal,
- e. verkoopbevordering, en
- f. één nog niet gekozen vak, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 28. Eindexamen land- en tuinbouw, bosbouw en landbouwtechnologie

Het eindexamen van de afdeling land- en tuinbouw, de afdeling bosbouw en de afdeling landbouwtechnologie in het lager landbouwonderwijs omvat:

- a. Nederlandse taal,
- b. één van de vakken dierenhouderij, akkerbouw, bloembinden, aanleg en onderhoud, bloementeel, groenteteelt, fruitteelt, boomteelt, bloembollenteelt, een keuze uit de studierichtingen van de verbrede vakrichting, levensmiddelentechnologie, bosbouw,
- c. één van de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie,
- d. één van de vakken, genoemd in de onderdelen b en c, dan wel een moderne taal, bedrijfseconomie, techniek, en
- e. twee nog niet gekozen vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.

Artikel 29

De leerlingen die individueel lager beroepsonderwijs volgen kunnen, in afwijking van het bepaalde in de artikelen 23 tot en met 28, in plaats van het in deze artikelen onder d genoemde eindexamenvak, examens doen in een ander door hen te kiezen eindexamenvak, genoemd in artikel 10, eerste lid, onderdeel d.1° met uitzondering van Nederlandse taal.

Artikel 29a

1. In afwijking van de artikelen 23 tot en met 28 kunnen leerlingen een eindexamen theoretische richting afleggen. Dit eindexamen omvat in de plaats van een op het beroep gericht eindexamenvak genoemd in de artikelen 23 tot en met 28 een algemeen eindexamenvak genoemd in artikel 10, onderdeel d.1°.

2. Het eindexamen wordt in alle vakken ten minste volgens het C-programma afgelegd voor zover het C-programma voor de desbetreffende vakken is vastgesteld.

ARTIKEL III

In afwijking van het bepaalde in dit besluit kan het bevoegd gezag van een school voor lager huishoud- en nijverheidsonderwijs aan de leerlingen die in het schooljaar 1990/1991 onderwijs in het derde leerjaar volgen, tot en met het schooljaar 1993/1994 in minder dan 24, doch niet minder dan 12 uur op het beroep gerichte vakken onderwijs geven.

ARTIKEL IV

Op het moment dat het bij koninklijke boodschap van 11 februari 1989 ingediende voorstel van wet, houdende wijziging van de Arbeidswet 1919 in verband met de verlaging van de leeftijd waarop een leerling stage mag lopen, na tot wet te zijn verheven in werking treedt komt artikel 21, vierde lid van het Besluit l.b.o./l.a.v.o. te luiden:

4. In het derde en vierde leerjaar kunnen de lessen in de op het beroep gerichte vakken worden besteed aan stage, met dien verstande dat in het derde leerjaar ten hoogste 60 lessen aan stage besteed mogen worden.

ARTIKEL V

1. In afwijking van het bepaalde in dit besluit blijven voor leerlingen die in het schooljaar 1990/1991 onderwijs in het vierde leerjaar volgen in de schooljaren 1990/1991 en 1991/1992 de bepalingen met betrekking tot de inrichting van het onderwijs van toepassing, zoals die gelden op 31 juli 1990.

2. In afwijking van het bepaalde in dit besluit blijven voor leerlingen die in het schooljaar 1990/1991 onderwijs in het vierde leerjaar volgen in de schooljaren 1990/1991 en 1991/1992 met betrekking tot de inhoud van de eindexamens de artikelen 11 tot en met 16 van het Eindexamenbesluit l.b.o. (Stb. 1976, 31) zoals die luiden op 31 juli 1990, van toepassing.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 3 februari 1988, Stb. 48.

² Gewijzigd bij koninklijk besluit van 25 april 1990, Stb. 182.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 augustus 1990, nr. 156.

ARTIKEL VI

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 1990.

2. Artikel 29a van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-l.b.o. (Stb. 1989, 327) vervalt op een door Onze minister vast te stellen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 3 juli 1990

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
G. J. M. Braks

Uitgegeven de *negentiende* juli 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Algemeen

Inleiding

In het regeerakkoord van juli 1986 is aangekondigd, dat de voorstellen uit de nota «Naar één l.b.o. met afdelingen» in overeenstemming zullen worden gebracht met de voorziene invoering van de basisvorming. De vaste kamercommissie voor Onderwijs en Wetenschappen heeft vervolgens op 6 december 1989 te kennen gegeven beide wetgevingsoperaties – wetsvoorstel 20 381 (basisvorming) en wetsvoorstel 20 859 (voorbereidend beroepsonderwijs) – meer in onderling verband te willen behandelen. Daarom is er voor gekozen om in de op het wetsvoorstel basisvorming uitgebrachte nota van wijziging de wetgeving voor het voorbereidend beroepsonderwijs op te nemen, zodat ook in procedureel opzicht de relatie tussen beide wetgevingsprojecten duidelijker tot uitdrukking is gebracht.

Wetsvoorstel 20 859 zal als gevolg hiervan worden ingetrokken. Van deze handelwijze is de voorzitter van de vaste kamercommissie voor Onderwijs en Wetenschappen bij brief van 8 maart 1990, kenmerk VO/AVV/VO-1-101884 op de hoogte gebracht. In deze brief is tevens aangegeven dat een aantal elementen voor het voorbereidend beroepsonderwijs met ingang van 1 augustus 1990 ingevoerd zullen worden. Het betreft dan die elementen die op genoemde datum ingevoerd kunnen worden, zonder dat daarvoor een voorafgaande wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs nodig is. Het onderhavige besluit voorziet in het invoeren van deze elementen. Een tweetal kernelementen van het wetsvoorstel voorbereidend beroepsonderwijs vereisen een wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Dat zijn de naam «voorbereidend beroepsonderwijs» en de omzetting van het lager beroepsonderwijs in voorbereidend beroepsonderwijs met een voor de gehele schoolsoort geldende afdelingsstructuur. De hieruit voortvloeiende wijziging voor het inrichtings- en eindexamenbesluit voor het l.b.o. zullen doorgevoerd worden op het moment waarop de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel basisvorming/voorbereidend beroepsonderwijs is afgerond en de wet het Staatsblad heeft bereikt. In het onderhavige besluit zijn de volgende wijzigingen in het Besluit l.b.o./l.a.v.o. en het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-l.b.o. aangebracht:

- er wordt een structurering aangebracht in de verplichte eindexamenvakken voor de verschillende schoolsoorten in het l.b.o.
- het minimum aantal wekelijkse lessen voor de op het beroep gerichte vakken is op 24 gesteld, en
- de mogelijkheid tot het lopen van stage is uitgebreid.

Structurering van examenpakket

De verschillen per schoolsoort komen tot uitdrukking in de voorschriften ten aanzien van de verplichte examenvakken. Wat betreft de keuzevakken wordt de leerling in beginsel geen beperking opgelegd. De keuze kan zowel betrekking hebben op een algemeen als op een op het beroep gericht examenvak.

Dit laatste kan ook een vak zijn dat in een andere schoolsoort als verplicht examenvak wordt aangeboden. Indien de leerling een op het beroep gericht vak als keuzevak kiest blijft de verplichting bestaan om voor de verplichte op het beroep gerichte examenvakken ten minste 24 wekelijkse lessen te volgen.

Met het oog op de invoering van gemengde diplomering, zoals aange-

kondigd in het regeerakkoord, zal de regeling met betrekking tot de theoretische variant in de toekomst kunnen vervallen. Effecten die beoogd werden met de theoretische variant worden ook bereikt bij verwezenlijking van de gemengde diplomering. Een definitieve regeling ter zake wordt voorbereid.

De overall-tabel; 24 uur op het beroep gerichte vakken

Om tot één systematiek in de regelgeving voor het gehele lager beroepsonderwijs te komen, komt er één, beperkte, overall-tabel in plaats van de afzonderlijke overall-tabel per schoolsoort. Daarin wordt het minimum aantal lessen in de op het beroep gerichte vakken voor alle scholen op 24 gesteld. Voor het l.e.a.o., het l.h.n.o. en het l.t.o. betekent dit een verhoging van het verplichte aantal op het beroep gerichte vakken. Vanzelfsprekend staat het scholen vrij meer dan het aantal voorgeschreven uren aan te bieden. In de praktijk blijkt dat veel scholen dat nu al doen. In veel commentaren onder andere van de Onderwijsraad wordt daar ook op gewezen. Het voorschrift dat minimaal 24 uur aan de op het beroep gerichte vakken besteed moet worden is met name gericht op scholen die nog niet aan dit minimum voldoen. Het is zeker niet de bedoeling dat scholen die nu meer dan 24 uur aan de op het beroep gerichte vakken besteden dit aantal nu terugbrengen. Het aantal van 24 uur geldt uitdrukkelijk als minimum.

Naast de 24 uur voor de op het beroep gerichte vakken is ook voor de algemene vakken Nederlands, lichamelijke oefening en maatschappijleer een minimum aantal lessen verplicht gesteld, aangezien deze vakken van groot belang worden geacht voor alle leerlingen. Behalve de hiervoor genoemde minimumtabel blijven zowel de brugklasztabel als de voorschriften ter zake van de door de leerlingen te volgen wekelijkse lessen in algemene vakken in het tweede leerjaar van kracht.

Stage

Met het schrappen van artikel 14, tweede lid, wordt een verbetering van de oriëntatie en voorbereiding op de wereld van arbeidsmarkt en beroep beoogd. Hierdoor wordt stage mogelijk voor leerlingen in het gehele lager beroepsonderwijs. Het is de bedoeling dat de oriëntering in praktijksituaties wordt aangemerkt als stage. De overweging die hieraan ten grondslag ligt, is de waarde die in de praktijk aan het instituut en de term stage wordt toegekend. Stage is een vorm van buitenschoolse praktijkoriëntatie waarbij rechten en plichten van de leerling, de stagegever en de school duidelijk moeten zijn.

Voor het derde leerjaar is de duur van de stage beperkt tot 60 uren omdat leerlingen in deze leeftijdsgroep en onderwijsfase de scholing en ervaring missen om een stage van langere duur als onderdeel van beroepsvoorbereiding zinvol te kunnen volgen.

Om stage in het derde leerjaar mogelijk te maken is wijziging van de Arbeidswet 1919 noodzakelijk. Deze wetswijziging die gericht is op verlaging van de leeftijd, waarop de leerling stage mag lopen is in voorbereiding. Dat is de reden waarom een overgangsbepaling is opgenomen in artikel IV. Om veelbelovende ontwikkelingen als in het EG-modelproject «Arbeidsoriëntatie voor jongeren» niet te belemmeren zijn in overleg met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een aantal voorwaarden geformuleerd, waaronder reeds nu veertienjarige aan dergelijke activiteiten kunnen deelnemen. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de brochure «Veertienjarige leerlingen en arbeidsoriëntatie» die wordt uitgegeven door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Deze komen overeen met de algemene voorwaarden die voor stages gelden. In het vierde leerjaar is geen verdere beperking

in de tijd voorgeschreven aangezien de bepaling van duur van de stage, binnen de grenzen van het examenprogramma, tot de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen behoort.

De Onderwijsraad stelt in zijn commentaar dat de benodigde tijd voor stages niet ten koste mag gaan van het voorgeschreven minimum van 24 uur voor de op het beroep gerichte vakken. Stages worden echter gezien als didactische werkvorm ten behoeve van de beroepsgerichte vakken. Het is aan het bevoegd gezag te beslissen over het toepassen van dit middel. Er is geen reden om aan te nemen dat het volgen van stages substantieel ten koste zal gaan van het voorgeschreven minimum van 24 uur voor de beroepsgerichte vakken, gezien overige randvoorwaarden.

Met betrekking tot het formatieve aspect van de stages wordt het volgende opgemerkt. Op dit punt wordt een andere aanpak gekozen dan bij de stages in het l.m.o. en i.h.n.o. gebruikelijk was. Uitgangspunt van de nieuwe aanpak is dat voor de scholen die stage willen verzorgen geen korting plaats vindt op de leraarlessen. Daartegenover staat dat geen taakeenheden worden verstrekt ten behoeve van de begeleiding. De mogelijkheid van stagebegeleiding kan worden gevonden in de vrijkomende ruimte die ontstaat wanneer leerlingen aan stages deelnemen.

Het ligt in de bedoeling om per 1 augustus 1991 voor die meerkosten die dit met zich meebrengt met betrekking tot het l.m.o. en het i.h.n.o. een budgettair neutrale voorziening te treffen. Voor het schooljaar 1990-1991 blijven voor het l.m.o. en het i.h.n.o. de huidige regelingen met betrekking tot de bekostiging van stages gelden.

Deregulering

In dit ontwerp worden regels gegeven voor de inrichting van het lager beroepsonderwijs. Ter versterking van het beroepsvoorbereidend karakter van dit onderwijs wordt onder andere een structurering van de eindexamenpakketten voorgesteld.

Voorts zijn de huidige lessentabellen voor de diverse vormen van l.b.o. vervangen door een algemene tabel die een beperkter karakter heeft. Door dit ontwerp worden geen nieuwe organen en bestuursinstrumenten in het leven geroepen. Ten opzichte van de huidige situatie is er geen sprake van extra lasten voor overheid, burger of bedrijfsleven.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel II, onderdeel A

Anders dan in het Eindexamenbesluit l.b.o. wordt lichamelijke oefening niet meer opgenomen bij de algemene examenvakken. De positie van dit vak is voldoende gegarandeerd in de overall-tabel.

Hoewel er voor alle afdelingen van het voorbereidend beroepsonderwijs nu de mogelijkheid is gecreëerd om stages te verzorgen is de positie van het vak maatschappelijke en beroepsvorming (mabevo) gehandhaafd, gezien de specifieke inhoud en functie van dit vak in het huidige i.h.n.o. Er is nog geen regeling opgenomen ten behoeve van de afsluiting Algemene voorbereiding op Maatschappij en Beroep (AVMB) in afwachting van de resultaten van het desbetreffende project. Wanneer deze resultaten bekend zijn en tot regelgeving wordt overgegaan kan ook de positie van het vak maatschappelijke en beroepsvorming heroverwogen worden.

Artikel II, onderdeel A, artikel 10

Allereerst wordt op het gebied van de economische vakken een aantal wijzigingen aangebracht. Dit betreft de vakken handelskennis I en II.

Deze beide vakken komen ieder in twee varianten voor: handelskennis I van het I.e.a.o. respectievelijk I.m.o. en handelskennis II van het I.e.a.o., I.h.n.o., I.t.o., respectievelijk I.m.o. In de plaats hiervan komen nu drie vakken: economie, bedrijfsadministratie en bedrijfseconomie. De algemene aspecten zullen deel uitmaken van het examenprogramma economie. Er komt een C- en D- examenprogramma m.a.v.o.-I.b.o. Het algemene vak economie is van ondersteunend belang voor de beroepsgerichte vakken bedrijfsadministratie en bedrijfseconomie.

Met betrekking tot het eindexamen mode en kleding worden twee nieuwe op het beroep gerichte vakken opgevoerd, namelijk praktijk textiel en theorie textiel. In het eindexamen mode en kleding worden twee keuzemogelijkheden onderscheiden. De eerste keuzemogelijkheid omvat de vakken textiele werkvormen en verkooppraktijk, die reeds bestaan. Voor wat betreft de tweede keuzemogelijkheid zijn de nieuwe vakken praktijk textiel en theorie textiel, verplichte examenvakken.

Artikel II, onderdeel B, artikel 25b

Naar aanleiding van ervaringen van enkele projectscholen is overwogen voor leerlingen die theorie textiel alsmede praktijk textiel als beroepsgerichte vakken volgen wiskunde als examenvak verplicht te stellen. De ervaringen zijn echter thans nog te beperkt om daarop al een verplichting van wiskunde te kunnen baseren. In de toekomst zal dit punt opnieuw worden overwogen.

Artikel III

De hier gegeven afwijkmogelijkheid heeft als achtergrond een overgangsmogelijkheid voor het I.h.n.o. te creëren. Het bevoegd gezag kan de periode tot en met het schooljaar 1993/1994 benutten om voor de groep leerlingen die in het schooljaar 1990/1991 onderwijs in het derde leerjaar volgt, in minder dan in de voorgeschreven 24 uur op het beroep gerichte vakken onderwijs te verzorgen om zo naar de nieuwe situatie toe te groeien.

De in dit artikel geformuleerde afwijkmogelijkheid zal vooral van belang zijn in de schooljaren 1990/1991 en 1991/1992. Er is echter voor een wat langere periode gekozen, om ook voor de leerlingen die in het schooljaar 1991/1992 hun opleiding nog niet voltooid hebben, bovenstaande afwijkmogelijkheid open te houden.

Artikel V

In artikel V is een overgangsregeling getroffen ten behoeve van de leerlingen die in het schooljaar 1990/1991 het onderwijs volgen en het examen afleggen. Zij doen dit volgens de voorschriften zoals die voor de inwerkingtreding van dit besluit van kracht waren.

Voor de leerlingen die in 1990/1991 in het derde leerjaar het onderwijs volgen, gelden de nieuwe bepalingen. Hun eerste examenjaar is het schooljaar 1991/1992.

Artikel IV

Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar het gestelde in het algemeen deel van de nota van toelichting onder het hoofdstuk stage.

's-Gravenhage,

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij a.i.,
B. de Vries